

men det Svar, jeg fik paa mit Spørgsmaal, var for mig ikke fyldestgørende. Den højtærede Kirkeminister sagde, at Skov og Hede selvfølgelig ikke hører med til Jorderne, men der kom ingen Udtalelse om, hvorvidt Eng hører med. Derfor ønsker jeg bestemt Svar paa, om man ind under de 12 ha ogsaa regner Eng, eller om det kun er Agerjord; ellers er jeg bange for selv nu efter den Udtalelse, som fremkom, at Bestemmelserne i den anden Lov bliver ved at gælde, og at det sandsynligvis vil blive ved at gaa saaledes, saa længe vi har den nuværende Kirkeminister, at Undtagelserne bliver Regelen, og at det i mange Tilfælde vil gaa, som det gik i et Tilfælde, der er den højtærede Minister vel bekendt, nemlig med Præstegaardsjorderne i Hee, hvor man tillod, at der blev 23,4 ha, som sikkert er over middelgod Jord. Derfor er der kun eet Lyspunkt; det er det, at den højtærede Minister nu er ved at skrive sit Testamente, saa man kan have Haab om at faa en anden Kirkeminister, som ikke vil gøre Undtagelserne i Loven om Afhændelse af Præstegaardsjord til Regelen.

Hvad Udtalelserne om Præstevælde angaar, sagde jeg jo, at jeg frygtede, det vilde gaa saadan, som en Partifælle af den højtærede Minister har antydnet i det andet Ting, idet han sagde, at han var bange for Præstevældet; og en æret Partifælle her i Tinget har givet en begrundet Opfattelse af, at det sandsynligvis vil gaa saaledes.

Det ærede 3die Medlem for 5te Kreds (J. Chr. Møller) har misforstaaet min Udtalelse om de lavest lønnede Præster, idet jeg bemærkede, at jeg kunde ikke have noget imod, at man fik Lønningerne reguleret saaledes, at de lavest lønnede blev bedre lønnet, ganske vist paa Bekostning af de højest lønnede; men jeg tilføjede, at jeg ikke vilde gaa med til at forøge det samlede Beløb fra Statens Side.

Jefsen Christensen: Det ærede 7de Medlem for 5te Kreds (Holdgaard) kom i Gaar med en Bemærkning angaaende Udstykning af Præstegaardsjorderne i de sønderjydske Landsdele, som jeg da ikke fik Tid til at svare paa, og som jeg derfor gerne vil sige et Ord om i Dag. Naar det ærede 7de Medlem for 5te Kreds sagde, at han mente at kunne gøre sig til Talsmand for store Kredse af den sønderjydske Befolkning og fremhævede disse Kredses Utilfredshed med Formen for Udstykningen af Præstegaardsjorderne, tror jeg alligevel, han vilde være kommet Virkeligheden noget nærmere, hvis han havde sagt, at han her

gentog, hvad en Partifælle, der staar det ærede Medlem nær, har forsøgt: at rejse blandt Husmændene i de sønderjydske Landsdele en Bevægelse imod den Form for Udstykning af Præstegaardsjorderne, som er foreslaaet i det foreliggende Lovforslag, og for at kræve, at Jorden udstykkes fra de sønderjydske Præstegaarde under de samme Betingelser som i det øvrige Land. Jeg maa heroverfor fremhæve, at noget saadant vil støde paa den slemme praktiske Vanskelighed, at Sognemenighederne har uomtvistelig Ejendomsret til de sønderjydske Præstegaardsjorder, og jeg kan se den Storm af Had, der vilde rejse sig mod det første Hold af sønderjydske Rigsdagsmænd, om man havde fraskrevet de sønderjydske Sognemenigheder Retten til Præstegaardsjorderne.

Holdgaard: Jeg udtalte i Gaar: Man tager i og for sig ikke Retten fra dem, naar man lader Renten af Jorderne tilflyde de enkelte Pastorater. Det, som store Kredse dernede er imod, er, at man, som jeg udtalte i Gaar, slaar Laas for Præstegaardenes Udstykning. Det er det, man gør ved den Bestemmelse, man har indført, og den højtærede Kirkeminister gav mig i Grunden Ret, idet han udtalte, at det var ganske sikkert rigtigt, at mange dernede, Landarbejdere og Husmænd, ønskede Jorden udstykket. Men det umuliggør man ved det foreliggende Lovforslag.

Jefsen Christensen: Hvis vi var gaaet ind paa den Tankegang, som det ærede 7de Medlem for 5te Kreds (Holdgaard) fremsatte angaaende dette Spørgsmaal, vilde vi have taget Retten fra Sognemenighederne og givet den til Statens Jordlovsudvalg. Vil vi anerkende Sognemenighedernes Ret til Jorden, maa vi ogsaa anerkende Sognemenighedernes Ret til at være medbestemmende med Hensyn til de Vilkaar og den Pris, hvortil man vil afhænde denne Jord. Lige saa sikkert som jeg ikke vil lade min private Jord afhænde paa Betingelser, som jeg ikke selv er med til at bestemme, saa længe man da vil anerkende privat Ejendomsret til Jord her i Landet, lige saa sikkert kan de sønderjydske Præster og Sognemenighederne dernede ikke gaa ind paa den af det ærede 7de Medlem for 5te Kreds udviklede Tankegang. Jeg kan ikke se, at man kunde være gaaet nogen anden Vej end den, man her med fuld Føje er gaaet. Der er talt saa meget om, at de foreliggende Lovforslag helt igennem aandede Mistillid — det er en Betragtning, som det ærede 7de